

Needs Assessment of Teacher Competency Development for Enhancing Student Competencies to Meet International Standards (PISA) in Group 3 Schools, the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1

Pornsiri Sornlila¹ and Sudarat Sarnswang²

Faculty of Education, Kasetsart University, Thailand

E-mail: Pornsiri.sorn@ku.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-8746-7071>

E-mail: fedusdrs@ku.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-3020-2538>

Received 27/12/2024

Revised 07/01/2025

Accepted 10/02/2025

Abstract

Background and Aims: The PISA 2022 results reflect that Thai students' competencies in reading, mathematics, and science still need development. Teachers play a crucial role in developing students' competencies according to PISA standards. This research aims to 1) analyze the current conditions, 2) analyze the desired conditions, and 3) assess the needs for teacher competency development following PISA guidelines in schools under the Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1.

Methodology: This quantitative research used a sample of 227 teachers, obtained through stratified random sampling based on Krejcie & Morgan's table. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire with a reliability of 0.967. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the Modified Priority Needs Index (PNI) to prioritize the needs for teacher competency development.

Results: The current state of teacher competency development for improving student competencies to meet international standards (PISA) was overall at a high level. The desired state was at the highest level. Teachers placed the highest importance on analyzing and synthesizing data for learner and organizational development. The highest priority needed was building relationships and cooperation with the community for learning management ($PNI_{\text{modified}} = 0.19$), followed by teacher leadership and classroom management.

Conclusion: Teachers' strengths lie in their ability to analyze and synthesize data, as well as classroom management, such as organizing activities, managing information systems, and providing feedback to learners. However, teachers still need development in building community partnerships, academic leadership, and using PISA assessment results to develop learners, especially in exchanging knowledge and experiences with parent networks to support students' home learning. Therefore, teachers should be encouraged to build relationships with parents and communities, develop learning networks, exchange teaching techniques, and systematically use PISA assessment results to improve teaching and learning.

Keywords: Teacher Competency Development; PISA; Needs Assessment

ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

พรศิริ สอนลิลา¹ และสุภารัตน์ สารสว่าง²

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ผลการประเมิน PISA 2022 สะท้อนให้เห็นว่าสมรรถนะของผู้เรียนไทยด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ยังต้องได้รับการพัฒนา โดยครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐาน PISA การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน 2) วิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็น และ 3) ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูตามแนวทาง PISA ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ระเบียบวิธีการวิจัย: การวิจัยเชิงปริมาณนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างครู 227 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิตามตาราง Krejcie & Morgan เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.967 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการพัฒนาสมรรถนะครู

ผลการวิจัย: สภาพที่เป็นอยู่ในการพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด ครูให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและองค์กรมากที่สุด ความต้องการจำเป็นด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI_{modified} = 0.19) รองลงมาคือด้านภาวะผู้นำครูและการบริหารจัดการชั้นเรียน

สรุปผล: จุดแข็งของครูคือความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล รวมถึงการบริหารจัดการชั้นเรียน เช่น การจัดกิจกรรม การจัดระบบสารสนเทศ และการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน อย่างไรก็ตาม ครูยังต้องการพัฒนาด้านการสร้างความร่วมมือกับชุมชน การเป็นผู้นำทางวิชาการ และการใช้ผลการประเมิน PISA เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่บ้านของนักเรียน จึงควรส่งเสริมให้ครูสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเทคนิคการสอน และนำผลการประเมิน PISA มาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะครู; PISA; ความต้องการจำเป็น

บทนำ

ในยุคปัจจุบันที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อนมากขึ้น การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนมีทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะเหล่านี้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงความรู้ทางวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ทักษะการรู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี และทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2567)

โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment :PISA) เป็นโครงการประเมินผลนักเรียนอายุ 15 ปี จัดทำโดยองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทาง

เศรษฐกิจ (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD) มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินว่านักเรียนมีทักษะและความรู้ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมยุคปัจจุบันหรือไม่ โดย PISA เน้นการประเมินความสามารถในการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง ซึ่งผลการประเมิน PISA สามารถสะท้อนถึงคุณภาพของระบบการศึกษา และชี้ให้เห็นถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและพัฒนาการศึกษา (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2567)

ผลการประเมิน PISA 2022 นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์ 394 คะแนน ด้านวิทยาศาสตร์ 409 คะแนน และด้านการอ่าน 379 คะแนน ซึ่งเมื่อเทียบกับ PISA 2018 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของประเทศไทย ทั้งสามด้านลดลงโดยด้านคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลง 25 คะแนน ส่วนด้านวิทยาศาสตร์และการอ่าน มีคะแนนเฉลี่ยลดลง 17 คะแนน และ 14 คะแนน ตามลำดับ ทั้งนี้ ผลการประเมินของประเทศไทยตั้งแต่ PISA 2000 จนถึง PISA 2022 พบว่าคะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์และการอ่านมีแนวโน้มลดลง ส่วนด้านวิทยาศาสตร์ถือว่าไม่เปลี่ยนแปลงทางสถิติ ซึ่งชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของวิกฤตการณ์โควิด-19 ที่ต้องปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบออนไลน์ การเรียนรู้ของเด็กอาจไม่สมบูรณ์เต็มที่ เนื่องจากการใช้เหตุผลวิเคราะห์จากห้องเรียนขาดหายไป และการวัดผลประเมินของ PISA จำเป็นต้องใช้ตรรกะเชิงวิเคราะห์ เด็กอาจจะตอบในเชิงเหตุผลลดลงระหว่างที่ขาดระยะการเรียนรู้ในห้องเรียน ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนลดลงทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยด้วย นอกจากนี้ ยังพบว่านักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินยังชี้ให้เห็นถึงศักยภาพของนักเรียนกลุ่มด้อยโอกาสบางกลุ่ม และคะแนนเฉลี่ยที่สูงขึ้นของโรงเรียนที่เน้นการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทย ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ สมรรถนะของครูผู้สอน ครูที่มีสมรรถนะสูงสามารถออกแบบและจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สร้างแรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพครูให้มีสมรรถนะจึงเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566)

เนื่องจากโรงเรียนในกลุ่ม 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา จากข้อมูลการคัดกรองนักเรียนทุนเสมอภาค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในกรุงเทพฯ พบว่านักเรียนจากครอบครัวฐานะดีมีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาสูงกว่านักเรียนยากจนมากถึง 12 เท่า ค่าเทอม ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่ากิจกรรมเสริมต่างๆ (สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (วสศ.), 2565) การกระจุกตัวของโรงเรียนที่มีคุณภาพในบางเขตพื้นที่ ส่งผลให้นักเรียนในเขตพื้นที่ที่ขาดแคลนต้องเดินทางไกลเพื่อเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลาเพิ่มขึ้นการพัฒนาสมรรถนะครูในเขตพื้นที่นี้จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้นักเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนที่แตกต่างกัน และส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูตามแนวทาง PISA ของโรงเรียนในกลุ่ม 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลในการออกแบบแนวทางการพัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียนในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการพัฒนาสมรรถนะของครูตามแนวทางการประเมินสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่ม 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
2. เพื่อวิเคราะห์สภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาสมรรถนะของครูตามแนวทางการประเมินสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่ม 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1
3. เพื่อประเมินและจัดลำดับความต้องการจำเป็นของสมรรถนะของครูตามแนวทางการประเมินสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่ม 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ Parry (1997) มองว่าสมรรถนะคือ กลุ่มองค์ประกอบ (ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ) ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานในตำแหน่งงานนั้นๆ McClelland (1973) เน้นบุคลิกลักษณะภายในที่ผลักดันให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดี สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553) ให้ความหมายว่าสมรรถนะคือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เกิดจากองค์ประกอบหลายด้าน ทำให้บุคคลสร้างผลงานได้โดดเด่น

สรุปได้ว่าสมรรถนะ (Competency) หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน เกิดจากการบูรณาการองค์ประกอบด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ/เจตคติ

2. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู

การพัฒนาสมรรถนะครูเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มุ่งเน้นให้ครูมีคุณลักษณะและความสามารถที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนยุคปัจจุบัน โดยนักวิจัยและหน่วยงานต่างๆ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูในหลากหลายมิติ ดังนี้ สารوخ บัวศรี (2526) ครูต้องเข้าใจจิตวิทยาผู้เรียน มีทักษะการสอนที่หลากหลาย ดูแลอบรมนักเรียน และมีส่วนร่วมในกิจกรรม คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) สมรรถนะครูประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน มนตรี แยมกสิกร (2562) ครูยุคใหม่ต้องมีความรู้เชิงลึกในเนื้อหา สามารถออกแบบและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ วิเคราะห์ผู้เรียน และใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

สรุป การพัฒนาสมรรถนะครูต้องมุ่งเน้นทั้งความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. แนวคิดเกี่ยวกับ PISA (Programme for International Student Assessment)

PISA คือโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติโดย OECD ที่วัดความสามารถในการนำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาจริงของเด็กอายุ 15 ปี โดยเน้น 3 ด้าน คือ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ผลการประเมินใช้พัฒนาระบบการศึกษา โดย PISA 2022 เน้นทักษะคณิตศาสตร์ มีนักเรียนกว่า 690,000 คน จาก 81 ประเทศเข้าร่วม สำหรับประเทศไทยสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผู้รับผิดชอบ มีนักเรียน 8,495 คน จาก 279 โรงเรียนเข้าร่วม (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2567)

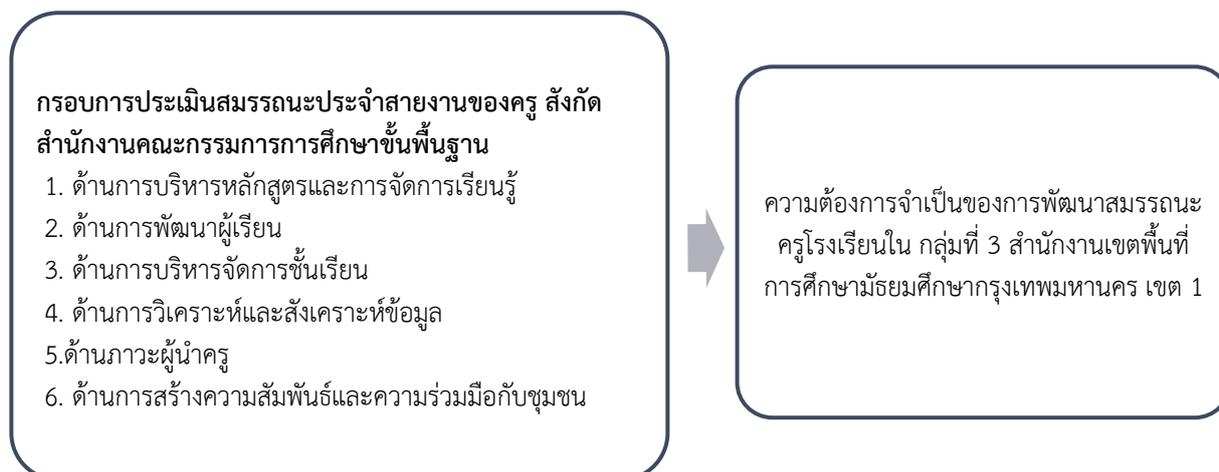
สรุป โครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ โดย OECD มีเป้าหมายประเมินคุณภาพระบบการศึกษา โดยวัดศักยภาพและทักษะพื้นฐานของเยาวชนอายุ 15 ปี ในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

4. แนวคิดเกี่ยวกับเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น

McCaslin & Tibeziinda (1998) การประเมินความต้องการจำเป็นช่วยให้เข้าใจช่องว่างระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันกับเป้าหมาย นำไปสู่การวางแผนและตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ Koles et al. (2010) การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อวิเคราะห์และแก้ไขปัญหา สุวิมล ว่องวานิช (2548) การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อระบุปัญหาและความต้องการ นำไปสู่การวางแผนและตัดสินใจที่ตอบสนองต่อความต้องการและแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด

สรุป ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) หมายถึง ช่องว่างระหว่างสถานการณ์ปัจจุบันกับเป้าหมายที่ต้องการ เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อระบุและทำความเข้าใจปัญหาหรือความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูโรงเรียนในกลุ่มที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 โดยมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ข้าราชการครูโรงเรียนในกลุ่มที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 11 โรงเรียน รวมข้าราชการครูทั้งหมด 551 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูโรงเรียนในกลุ่มที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 227 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% วิธีการสุ่ม

ตัวอย่าง สุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งชั้นตามโรงเรียนทั้ง 11 โรงเรียน แล้วสุ่มตัวอย่างครูจากแต่ละโรงเรียนตามสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมิน “สภาพที่เป็นอยู่” และ “สภาพที่ควรจะเป็น” จำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การสอน

ตอนที่ 2 แบบประเมินความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูตามแนวทางการประเมินสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน 4) วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและองค์กร 5) ภาวะผู้นำครู 6) การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อ การจัดการเรียนรู้

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.967

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามจากการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Alpha (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (Cronbach, 1990)

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครูในภาพรวม และในแต่ละด้าน

2) ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครู

ผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยนำเสนอผลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียนในกลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 227 คน จาก 11 โรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 57.27 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 70.92 มีประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 5-10 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 37.32

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวม

สรุปผลองค์ประกอบทั้งหมด	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ		
1. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้	3.49	0.05	ปานกลาง	4.03	0.06	มาก	0.15	4
2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน	3.41	0.11	ปานกลาง	3.98	0.05	มาก	0.17	3
3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	3.77	0.05	มาก	4.28	0.09	มาก	0.14	5
4. ด้านวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและองค์กร	3.85	0.05	มาก	4.36	0.06	มาก	0.13	6
5. ด้านภาวะผู้นำครู	3.42	0.12	ปานกลาง	4.01	0.05	มาก	0.17	2
6. ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้	3.23	0.14	ปานกลาง	3.84	0.05	มาก	0.19	1
ผลรวม	3.53	0.09		4.08	0.06		0.16	

สภาพที่เป็นอยู่ของการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่มที่ 3 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.53$, *S.D.* = 0.09) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่มากที่สุด คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและองค์กร ($\bar{X}=3.85$, *S.D.* = 0.05) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่น้อยที่สุด คือ การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.23$, *S.D.* = 0.14)

สภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่มที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.08$, *S.D.* = 0.06) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็นมากที่สุด คือ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและองค์กร ($\bar{X}= 4.36$, *S.D.* = 0.06) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรเป็นน้อยที่สุด คือ การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.84$, *S.D.*=0.05)

ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) สมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่มที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.16 หากพิจารณารายด้านพบว่า การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการ

เรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.19$) มีลำดับสูงสุด ส่วนลำดับต่ำสุด คือ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและองค์กร ($PNI_{Modified} = 0.13$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

ข้อรายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้								
1. สามารถพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการสมรรถนะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ตามแนวทาง PISA เข้ากับบริบทของสถานศึกษา	3.20	0.89	ปานกลาง	3.83	0.75	มาก	0.20	1
2. สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลตามแนวทาง PISA	3.67	0.84	มาก	4.10	0.84	มาก	0.12	5
3. สามารถพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) และการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) ตามแนวทาง PISA	3.57	0.90	มาก	4.17	0.91	มาก	0.17	3
4. สามารถออกแบบและใช้เครื่องมือวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวทาง PISA	3.63	0.89	มาก	4.07	0.87	มาก	0.12	4
5. มีการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผลการประเมินตามแนวทาง PISA	3.40	0.77	ปานกลาง	4.00	0.83	มาก	0.18	2
ผลรวม	3.49	0.05	ปานกลาง	4.03	0.06	มาก	0.15	

ด้านการพัฒนาผู้เรียน

ข้อรายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ		
1. สามารถจัดกิจกรรมที่บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาสมรรถนะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Literacy) ตามแนวทาง PISA	3.53	0.68	มาก	3.97	1.00	มาก	0.12	5
2. สามารถพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) ควบคู่กับการส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน	3.17	0.75	ปานกลาง	3.87	0.86	มาก	0.22	1
3. สามารถจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการรู้วิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ควบคู่กับการพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิตของผู้เรียน	3.33	0.92	ปานกลาง	3.93	0.94	มาก	0.18	3
4. สามารถจัดกิจกรรมที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ตามแนว PISA ควบคู่กับการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยและความเป็นไทย	3.43	0.77	ปานกลาง	4.07	0.94	มาก	0.18	2
5. สามารถใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อพัฒนาสมรรถนะตามแนว PISA	3.57	0.94	ปานกลาง	4.07	0.98	มาก	0.14	4
ผลรวม	3.41	0.11	ปานกลาง	3.98	0.05	มาก	0.17	
ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน								
1. จัดกิจกรรมกลุ่มให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำงานจากเพื่อนอย่างสร้างสรรค์	3.90	0.84	มาก	4.30	0.88	มาก	0.10	5
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้นำความรู้ไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง (Real-world context)	3.77	0.77	มาก	4.27	0.91	มาก	0.13	3
3. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการของผู้เรียนด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และ	3.57	0.90	มาก	4.17	0.87	มาก	0.17	1

ข้อรายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ		
วิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล								
4. กำกับดูแลและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบ	3.57	0.86	มาก	4.17	0.87	มาก	0.17	1
5. มีกฎระเบียบหรือข้อตกลงในชั้นเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยของห้องเรียน	4.03	0.89	มาก	4.50	0.68	มาก	0.12	4
ผลรวม	3.77	0.05	มาก	4.28	0.09	มาก	0.14	
ด้านวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและองค์กร								
1. สามารถแยกประเด็นปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนออกเป็นส่วนย่อยๆได้	3.90	0.76	มาก	4.43	0.77	มาก	0.14	2
2. สามารถสังเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาผู้เรียนจากข้อมูลที่รวบรวมได้	3.80	0.71	มาก	4.30	0.84	มาก	0.13	3
3. สามารถออกแบบการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียน	3.87	0.82	มาก	4.33	0.76	มาก	0.12	5
4. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน	3.77	0.82	มาก	4.30	0.79	มาก	0.14	1
5. สามารถนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้	3.93	0.74	มาก	4.43	0.68	มาก	0.13	4
ผลรวม	3.85	0.05	มาก	4.36	0.06	มาก	0.13	
ด้านภาวะผู้นำครู								
1. ริเริ่มกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูในโรงเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ของผู้เรียนตามแนวทาง PISA	3.63	0.81	มาก	4.07	0.87	มาก	0.12	5
2. เป็นแบบอย่างในการใช้คำถามกระตุ้นกระบวนการคิดแก้ปัญหา	3.47	1.07	ปานกลาง	4.03	0.93	มาก	0.16	3

ข้อรายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ	\bar{X}	<i>S.D.</i>	ระดับ		
ทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียนให้แก่ครูในโรงเรียน								
3. แบ่งปันเทคนิคการสอนที่ส่งเสริมการคิดแบบวิทยาศาสตร์ให้กับครูทั้งในและนอกกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.37	1.00	ปานกลาง	4.07	0.87	มาก	0.21	2
4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับครูต่างโรงเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริงของผู้เรียน	3.20	0.96	ปานกลาง	3.93	0.91	มาก	0.23	1
5. นำผลการประเมิน PISA มาวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาผู้เรียนร่วมกับครูในโรงเรียน	3.43	0.82	ปานกลาง	3.97	1.00	มาก	0.16	4
ผลรวม	3.42	0.12	ปานกลาง	4.01	0.05	มาก	0.17	
ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้								
1. พุดคุยกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน	3.53	0.86	มาก	3.87	1.04	มาก	0.09	5
2. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาของผู้เรียนตามแนวทาง PISA	3.07	1.01	ปานกลาง	3.80	1.10	มาก	0.24	2
3. สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวทาง PISA	3.20	1.16	ปานกลาง	4.00	1.11	มาก	0.25	1
4. แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง PISA กับเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อการเรียนรู้ที่บ้านของนักเรียน	3.37	1.22	ปานกลาง	3.93	1.14	มาก	0.17	4

ข้อรายการ	สภาพที่เป็นอยู่			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{Modified}$	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
5. ร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ของผู้เรียน	3.00	1.02	ปานกลาง	3.60	1.04	มาก	0.20	3
ผลรวม	3.23	0.14	ปานกลาง	3.84	0.05	มาก	0.19	

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็นเป็นการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่มที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน มีรายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

1. ด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

สภาพปัจจุบัน พบว่าครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.84) รองลงมา ได้แก่ ออกแบบและใช้เครื่องมือวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวทาง PISA ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.89) ส่วนด้านครูยังมีทักษะในการพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการสมรรถนะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ตามแนวทาง PISA เข้ากับบริบทของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.20$, S.D. = 0.89)

2. ด้านการพัฒนาผู้เรียน

สภาพปัจจุบัน พบว่าครูมีความสามารถในการใช้ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเพื่อพัฒนาสมรรถนะตามแนว PISA มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.94) และจัดกิจกรรมที่บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาสมรรถนะการอ่านเพื่อความเข้าใจ (Reading Literacy) ตามแนวทาง PISA ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.68) รองลงมา ครูยังมีทักษะในการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและการให้เหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) ควบคู่กับการส่งเสริมทักษะชีวิตให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.75)

3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

สภาพปัจจุบัน พบว่าครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมกลุ่มให้ผู้เรียนได้ร่วมกันทำงานจากเพื่อนอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.84) รองลงมา คือมีกฎระเบียบหรือข้อตกลงในชั้นเรียนเกี่ยวกับความปลอดภัยของห้องเรียน ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.89) ครูยังมีทักษะในการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการของผู้เรียนด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.90)

4. ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและองค์กร

สภาพปัจจุบัน พบว่า ครูมีความสามารถในการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.74) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือแยกประเด็นปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนออกเป็น ส่วนย่อยๆ ได้ ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.76) ครูยังมีทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาผู้เรียน ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.82)

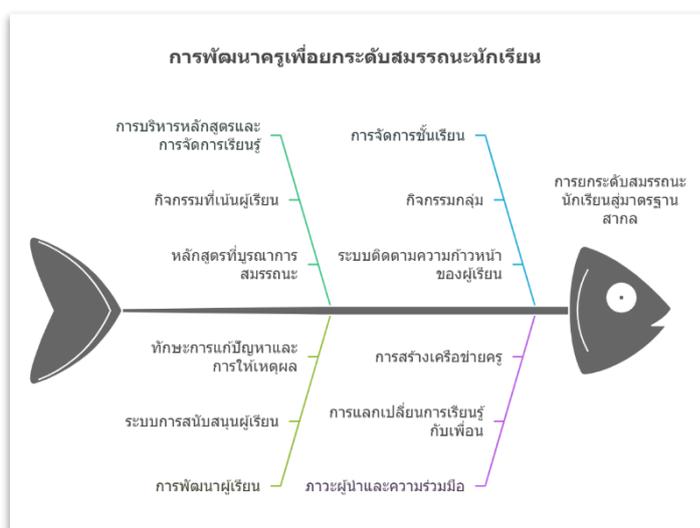
5. ด้านภาวะผู้นำครู

สภาพปัจจุบัน พบว่า ครูมีความสามารถในการริเริ่มกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูในโรงเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ของผู้เรียนตามแนวทาง PISA (\bar{X} = 3.63, S.D. = 0.81) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมา ครูยังมีทักษะในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับครูต่างโรงเรียนเพื่อพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริงของผู้เรียน (\bar{X} = 3.20, S.D. = 0.96)

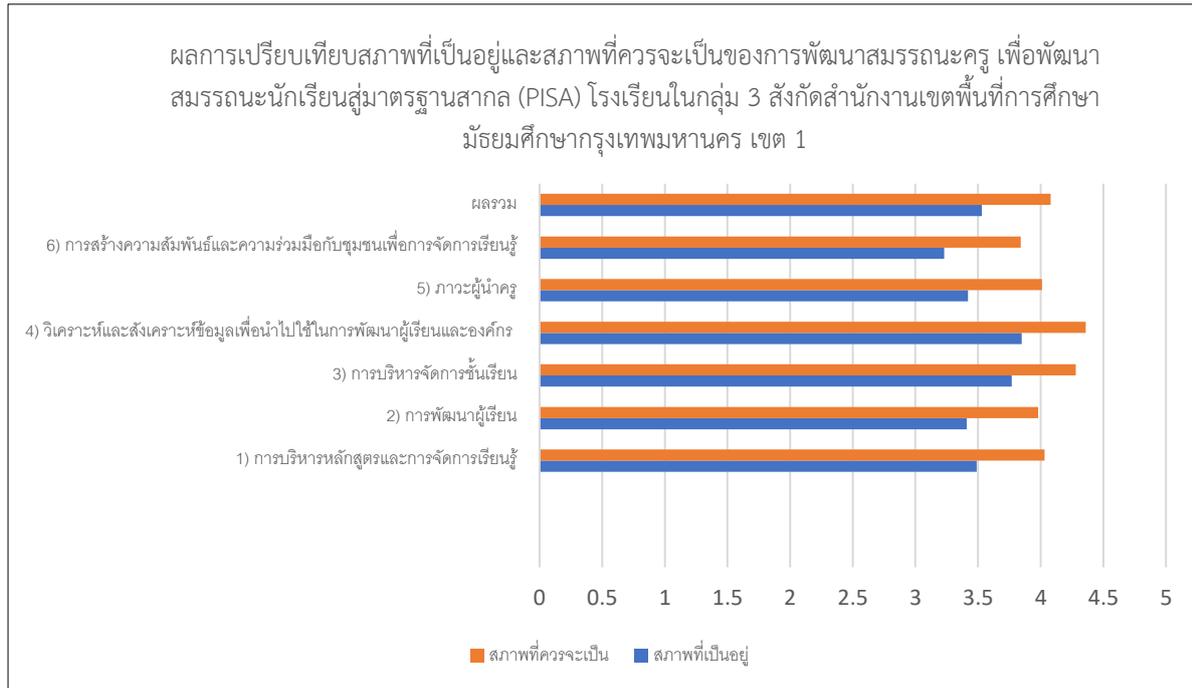
6. ด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้

สภาพปัจจุบัน พบว่า ครูมีความสามารถในการพูดคุยกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน (\bar{X} = 3.53, S.D. = 0.86) ครูมีทักษะในการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามแนวทาง PISA (\bar{X} = 3.20, S.D. = 1.16)

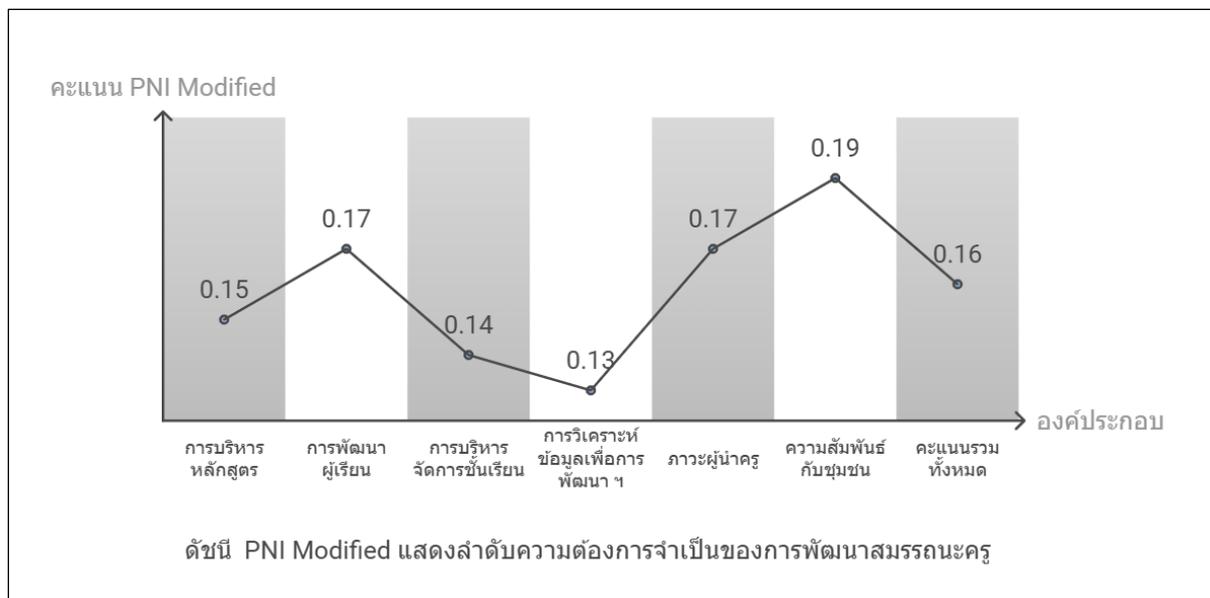
ผลการวิเคราะห์รายด้านชี้ให้เห็นว่าครูมีจุดแข็งในด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนและองค์กร และการบริหารจัดการชั้นเรียน แต่ยังมีความต้องการจำเป็นต้องพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม โดยเฉพาะด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ และ ภาวะผู้นำครู เพื่อลดช่องว่างระหว่างสภาพที่เป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น และพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์สาเหตุความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่มที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

แผนภาพที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

แผนภาพที่ 4 ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นอยู่และสภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาสมรรถนะครู เพื่อพัฒนาสมรรถนะนักเรียนสู่มาตรฐานสากล (PISA) โรงเรียนในกลุ่ม 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 พบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

สภาพที่เป็นอยู่ของการพัฒนาสมรรถนะครูโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิศนา แคมมณี (2562) ที่พบว่าครูที่มีประสบการณ์ในช่วงนี้จะมีความเชี่ยวชาญและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและพัฒนาตนเองให้เป็นครูมืออาชีพตามกรอบสมรรถนะครูเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนและองค์กรมีค่าเฉลี่ยสภาพที่ควรจะเป็นสูงสุด โดยครูมีความสามารถในการแยกแยะประเด็น สังเคราะห์แนวทางแก้ไข และออกแบบวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ พชรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ และคณะ (2566) ที่เน้นความสำคัญของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ครูจำเป็นต้องมีทักษะการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุดคือ การสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศราวุธ แวงอิสาร (2562) ที่พบความต้องการจำเป็นด้านการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย โดยสาเหตุอาจเกิดจากความแตกต่างของบริบทโรงเรียน การขาดการอบรมพัฒนาอย่างเป็นระบบ และความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในห้องเรียน สอดคล้องกับ รฐกร พฤทธิปุณณิ (2564) ที่พบว่าครูยังขาดความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการด้านการริเริ่มกิจกรรมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับครูต่างโรงเรียน โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริงของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย

1. ควรมีการจัดอบรมและพัฒนาครูในด้านการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การศึกษาดูงาน และการฝึกปฏิบัติ
2. ควรมีการพัฒนาด้านภาวะผู้นำครู ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ และทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ รวมถึงพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยเชิงลึกที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในแต่ละด้านโดยละเอียด เช่น ปัจจัยด้านทัศนคติ แรงจูงใจ สภาพแวดล้อมการทำงาน รวมถึงปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด และชุมชน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการออกแบบและพัฒนากลยุทธ์ในการพัฒนาสมรรถนะครูให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. งานวิจัยในอนาคตควรศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษา มุมมอง ประสบการณ์ และข้อเสนอแนะ ของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสมรรถนะครูอย่างรอบด้าน

เอกสารอ้างอิง

- ฐกร พฤทธิปุณณิ. (2564). *การพัฒนาสมรรถนะครูในช่วงยุคอุตสาหกรรม 4.0* (พ.ศ.2561–2580). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิศนา แคมมณี. (2562). 10 สมรรถนะหลักปั้นเด็กไทยฉลาดรู้: อยู่ดีมีสุข มีความสามารถสูง และใส่ใจสังคม. ใน *สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. ที่ระลึกงานวันครู ครั้งที่ 63 พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

- พรวิทย์ จันทร์ศิริสิริ, กาญจน์ เรืองมนตรี และ ราตรี เลิศหว่าทอง (2566). สมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สู่คุณภาพการศึกษาในยุคใหม่. *วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา*, 5(2), 375-388.
- มนตรี แยมกสิกร. (2562). ครูแห่งอนาคตเพื่อผู้เรียนแห่งอนาคต. การประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2562 เรื่อง “ครูแห่งอนาคตเพื่อผู้เรียนแห่งอนาคต”. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- ศราวุธ แวงธิดาร. *การพัฒนาแนวทางพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 2*. . วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2565). *เช็คความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา กทม. มีภาระค่าใช้จ่ายการศึกษาสูงกว่าทั้งประเทศ 2 เท่า* | *workpointTODAY*. Retrieved from: <https://workpointtoday.com/eef-or-th/>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *ผลการประเมิน PISA 2022*. Retrieved from: <https://pisathailand.ipst.ac.th/news-21/>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2567). *ผลการประเมิน PISA 2022 : บทสรุปสำหรับผู้บริหาร*. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. Retrieved from: <https://pisathailand.ipst.ac.th/pisa2022-summary-result>
- สาโรช บัวศรี. (2526). *จริยธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง)*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือการกำหนดความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะสำหรับตำแหน่ง (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). ศธ. ดึงภาคีเครือข่ายทั่วโลก ประชุมสภาการศึกษานานาชาติ พร้อมร่วมยกระดับการศึกษาในสภาพแวดล้อมโลกที่เปลี่ยนแปลง. Retrieved from: <https://www.onec.go.th/>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2542). *การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นในวิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ดุษฎีนิพนธ์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. 5th ed. New York: Harper & Row.
- Koles, P. G., Stolfi, A., Borges, N. J., Nelson, S., & Parmelee, D. X. (2010). The impact of team-based learning on medical students' academic performance. *Academic Medicine*, 85(11), 1739-1745.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- McCaslin, N.L., & Tibeziinda, J.P. (1998). Assessing target group needs. In Swanson, B.E., Bentz, R.P., & Sofranko, A.J. (Eds.), *Improving agricultural extension. A reference manual*. Retrieved from: <https://www.fao.org/3/w5830e/w5830e06.htm>
- McClelland, D. (2005). Testing for competence rather than for intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1-14.
- OECD. (2023). *PISA 2022 Results (Volume I): What Students Know and Can Do*. OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/5f07c754-en>
- Parry, S. B. (1997). *Evaluating the impact of training*. Alexandria, Virginia: American Society for Training and Development